

Årgång 40

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 3 2022

Krönika

Vad hände egentligen i valet?

**Vykortet
Nordkap**

Ordförande har ordet

**Vinstoptimering får inte gå före
anställdas hälsa!**

Semestern

Sommaren är för många kanske den vackraste årstiden. Då har vi årets varmaste dagar, den blomstrande, grönskande naturen – och den efterlängtda semestern. Den sköna semestern som alla vi industriarbetare behöver.

Den slimmade organisationen kryddad med stress suger kraften ur oss pappersarbetare. Slitaget på jobbet har ökat dramatiskt de senaste tjugo åren. Under 2021 gjordes hela 692 dubbla skift plus en hel del övertidstimmar. Då behövs ett väl fungerande semesterupplägg. Vi är långt ifrån att vara ensamma om det. Över 700 000 svenskar jobbar övertid varje år enligt en SCB-rapport från 2020. Det har sitt pris. Personer som arbetar över 55 timmar per vecka (i snitt mer än nio timmar om dagen) löper 33 procent högre risk att drabbas av en stroke än de som jobbar mellan 35 och 40 timmar i veckan. Stress och många timmars övertid är huvudorsak till att en hel del av oss får hjärtbesvär och diabetes. Verkligen något att tänka på.

Men hur fungerar semesterperioden juni – augusti? Hyfsat skulle någon säga. Inte alls bra skulle någon annan säga. Utan att forska djupare kan man konstatera att på vissa avdelningar är planering och genomförande av semestern rent plågeri. Två avdelningar sticker särskilt ut – utlastningen och massatillverkningen. På Massasidan måste arbetare täcka för varandra för att säkra att alla får sin semester. Huvudorsaken till att det inte fungerar är att för få sommarersättare tas in. Vi får många bortförklaringar men ingen som är relevant. Att det är lång utbildningstid för våra befattningar åsidosätter inte semesterlagen. Att många blir sjuka under sommaren åsidosätter inte semesterlagen. Stressigt har även arbetsledarna. De måste trolldom med knäna för att organisationen ska fungera i vardagen.

Vinstoptimering får inte gå före anställdas hälsa! Kapitalets hunger efter pengar får inte splittra familjer. Organisationen måste bemannas med hänsyn till alla lagstadgade ledigheter. Att erbjuda friskvårdspeng och gratis gym på bruket säkrar inte hög frisknärvaro. Ett bra initiativ är det absolut men det fungerar bara i symbios med human

"Att erbjuda friskvårdspeng och gratis gym på bruket säkrar inte hög frisknärvaro. Ett bra initiativ är det absolut men det fungerar bara i symbios med human arbetstid och optimal bemanning".

arbetstid och optimal bemanning.

Avtalsrörelsen

Arbetsmarknaden i Sverige är indelad i olika avtalsområden. Förhandlingar om nya kollektivavtal kallar vi för avtalsrörelse. Pappers förhandlar då om ett nytt kollektivavtal med Industriarbetsgivarna. Avtalskraven slutslipas nu och många av oss har varit involverade i framtagningsprocessen. Avtalskonferensen i våras med alla Pappers lokala ordförande på plats tog många goda förslag. De bekräftades under alla de medlemsdialoger som genomfördes på våra arbetsplatser. Nu ska Förbundsmötet spika dem och i slutet på året ska de presenteras för arbetsgivarna. I år blir det väldigt svårt för arbetsgivarna att nonchalera våra krav på en märkbar löneökning! De flesta fabriker i vår bransch gör just nu rekordvinster. Priserna på våra produkter är skyhöga och orderingången är god. Vi ser att massiva investeringar pågår i branschen och att nerdragningar har ersatts med nyanställningar. Men jag tvivlar inte på att Industriarbetsgivarna genom sin sprudlande talang kommer hitta en bra anledning att inte höja våra löner. Den konsten behärskar de på elitnivå. Är inte Covid-19 aktuellt så kommer de att skylla på Putin. Om kriget tar slut under avtalsrörelsen kommer de säkert hitta på något annat. Och de har alltid kvar sitt nödargument: "svåra tider kommer".

Det är upp till våra förhandlare att visa sig mogna att förhandla fram ett bra avtal. Vi har ännu inte glömt att arbetsgivarna aldrig kompenserade oss för att ha visat god vilja och hjälpt dem vid den senaste avtalsprolongeringen. De pengar vi då avstod från måste tillbaka till vår plånbok.

Aleksandar

Så har turen kommit till mig, att få presentera mig lite närmare för er på avdelning 68 Hallstavik. Jag heter Linda Hollmann och har jobbat på förbundskontoret i 2,5 år.

Du har nog inte så ofta haft kontakt med mig personligen men kanske, ja rent av förhoppningsvis, desto mer med det jag arbetar med dagligdags.

Mitt uppdrag är till att börja med ganska brett. Till exempel är det jag som lägger ut tidningen du just nu läser, på Pappers hemsida. Att det faller på mig beror på att det är jag, från Pappers håll, som har det tekniska ansvaret för webben. Det är också jag som driver det delvis lanserade projektet "Mina Sidor" på pappers.se.

Det första steget i det projektet var att göra det möjligt att ansöka om medlemskap i Pappers digitalt, ett så kallat webbinträde. Därefter skapade vi möjligheten, för befintliga medlemmar, att kunna uppdatera kontaktuppgifter, läsa om medlemsförmåner samt registrera reseräkningar (uppdragsredovisningar) via BankID-inloggning på Mina Sidor. Så om du inte redan har varit inne och kikat, och dubbelkollat att vi har rätt uppgifter på dig, så logga in med en gång och gör det! www.pappers.se/mina-sidor Så missar du inte viktig information när vi gör utskick.

Nästa steg i projektet är att du även ska kunna anmäla dig till Pappers kurser digitalt och att avdelningarna bland annat ska kunna godkänna webbinträden och uppdatera medlemmars förtroendeuppdrag direkt från hemsidan.

Om allt går som planerat, är dessa delar verklighet till årsskiftet.

Utöver den mer IT-baserade delen av min roll så har jag också ett nära samarbete med Sara Öhman, kommunikationsansvarig, som ni kunnat läsa om i ett tidigare nummer. Vi bollar idéer kring webbens innehåll och jag korrekturläser både åt henne och övriga på förbundskontoret som skriver texter, som ska publiceras eller spridas vidare. Som cirkulären som skickas ut från förbundet till avdelningarna exempelvis.

Sen hoppar jag ibland också in som protokollskrivare på förbundsstyrelsemöten, när ordinarie VU-assistent har förhinder. Det är charmen med att jobba på Pappers tycker jag – att vi hjälps åt och gör saker tillsammans, som sig bör för ett fackförbund.

Så hur kom det sig att det blev just Pappers då? Faktiskt så hade jag precis tackat ja, muntligt, till ett annat jobb när jag fick veta att det fanns en ledig tjänst på Pappers. Så medan jag väntade på att det skriftliga kontraktet skulle dimpa ner i brevlådan så tänkte jag om och två veckor innan pandemin slog till, i februari 2020, började jag på förbundskontoret. Ett beslut jag inte ångrar en dag. Så visst hade slumpen ett litet finger med i spelet men under flera somrar i min ungdom arbetade jag på handpappersbruket i Lessebo i Småland så på sätt och vis är jag tillbaka där allt började och cirkeln är sluten.

Linda Hollmann

Besöket

Att träffas och utbyta erfarenheter inom arbetsmiljö leder oss framåt i utvecklingen. Den 18 maj gästades vi av våra kamrater, skyddsombud från Pappers avdelning 2 i Skutskär. Vi presenterade det egna arbetsättet och skyddsorganisation för varandra. Bra diskussioner blev det! Vi visade vår fina fabrik för våra kamrater. Det blev en vandring från vedlinjen till PM11 och PM12. Att vårda relationer med avdelningar i Gävle-Dala distriktet värderar vi högt!

Alkohol kontroller

Att ha en alkohol- och drogfri arbetsplats är viktigt för oss som jobbar på bruket. Det görs spontana alko- och drogtestar. Under perioden januari - juni genomfördes 1613 alkoholkontroller. Det blev en person som hade över 0,2 promille. Den tillhörde inte vår egen organisation.

I samtalet med våra kompisar på Braviken hörde vi att de testar alla lastbilschaufför. Det tycker vi är väldigt bra och vi skulle önska att även vi i Hallsta gör så.

När det gäller drogtestar kan vi konstatera att under sommaren blev ingen anställd positivt testad.

Arbetsmiljö

Det blev ett nytt rekord för Hallsta Pappers bruk - 444 dagar utan olycksfall med sjukskrivning (LTI). Men tyvärr blev det under sommaren 3 olycksfall med sjukskrivning. Hur får vi alla anställda att "Tänka efter före"? Vår vision är noll olycksfall! Ingen ska behöva komma hem skadad efter jobbet.

Under rullande 365 dagar har vi haft 64 st olycksfall och arbetssjukdomar. Där 58 st av dessa var 0-olyckor. 20 st var fall i samma nivå (snubbla , halka). Vi registrerade även 209 tillbud och 362 riskobservationer. Hur får vi fler att rapportera riskobservationer? Just nu ser vi en trend nedåt med antalet rapporterade riskobservationer.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron dalar ner sakta men säkert. Just nu ligger den på ca 6 % ackumulerat för 2022. I den ligger fortfarande Covid-19 effekter. Vi tror att den kommer minska ytterliggare innan året är slut. Det gäller att ta sin 4:e spruta mot Covid-19 då den har börjat härja igen.

Lars-Åke Gardehed

Arbetsställets huvudskyddsombud

Kamrater från avdelning 2 - Skutskär

Den virustid nu kommer.....

Tyvärr innebär hösten inte bara svampsäsong och vackra naturfärger, utan också en tid då vi alla träffas igen och risken för virusinfektioner ökar.

Influenzavirus förändras ständigt genom mutationer. Det finns också flera olika sorters influensa. Därför kan man drabbas av influensa många gånger under livet och det är också en anledning till att man bör vaccinera sig varje år för att få skydd.

Vaccinets effekt påverkas bland annat av hur väl viruset i vaccinet överensstämmer med det virus man smittas med, immunsystemets förmåga att producera skydd hos den som vaccineras och hur lång tid som förflutit mellan vaccination och influensasmitta. Vissa år kan effekten därför vara mindre bra, och enstaka år kommer vaccinet inte stämma alls.

Det är viktigt att vara medveten om att man kan få influensa trots vaccination och att risken är störst om någon i personens nära omgivning har eller nyligen har haft sjukdomen. Man har visat i flera studier att om man trots vac-

cination får influensa så blir oftast sjukdomen lindrigare än hos de som inte vaccinerats.

De personer som har ökad risk att få allvarlig sjukdom om de får influensa bör vaccinera sig mot säsongsinfluensa varje år.

Det är särskilt viktigt nu under pågående pandemi att uppnå en hög vaccinationstäckning även mot influensa. Syftet är att skydda personer som riskerar allvarlig sjukdom på grund av influensainfektion. I år kommer vaccinationer att erbjudas riskgrupper från 8 november och från 5 december och framåt kan övriga personer erbjudas vaccination. Det är idag inte beslutat om arbetsgivaren kommer att kunna erbjuda vaccination hos Företagshälsovården då tillgång till vaccin för privata vårdgivare tidigare begränsats.

Glöm inte att också följa rekommendationerna för vaccination gällande covid-19. Det gäller även personer som tidigare har varit sjuka i covid-19. Hur länge en person är immun efter en genomgången infektion av covid-19 är fortfarande oklart. Därför rekommenderas även de som varit sjuka i covid-19 att vaccinera sig med två doser och sedan (för vuxna) en efterföljande påfyllnadsdos.

Antalet nya intensivvårdade patienter per vecka ligger tyvärr fortsatt på en något högre nivå än i början av sommaren. Av dessa tillhörde majoriteten en medicinsk riskgrupp.

Skyddseffekten hos samtliga godkända vacciner mot covid-19 är god. Skydd mot allvarlig sjukdom och sjukvårdskrävande covid-19 uppnås två veckor efter dos 2. Påfyllnadsdos rekommenderas för förstärkt skydd. En säsongsanpassad påfyllnadsdos, för enkelhetens skull benämnd "höstdos", erbjuds nu från den 1 september. Höstdosen ges tidigast 4 månader efter föregående dos. Både ursprungsvaccin och anpassade vaccin kan användas som påfyllnadsdos.

Ett sista råd på vägen – glöm inte alla de goda föreskrifter och råd vi lärt oss under pandemin. Fortsätt att hålla avstånd, tvätta händer och var hemma om du blir sjuk.

Ha nu en riktigt fin och virusfri höst.

Företagshälsovården

En stor och viktig reform på svensk arbetsmarknad

I oktober stärks arbetstagarnas omställnings- och utbildningsmöjligheter avsevärt. Då träder parternas uppgörelse om trygghet och omställning – genom det nya huvudavtalet och ny lagstiftning - i kraft. Det är mycket välkommet.

Till skillnad från idag kommer både anställda och uppsagda, oavsett anställningsform, att kunna ta del av omställningsorganisationernas nya omställnings- och kompetensstöd. Stöden är alltså inte längre enbart till för arbetslösa. De är till för alla som vill vidareutbilda sig inom sitt yrke eller skola om sig till ett annat yrke. Betydligt fler kommer nu kunna stärka sin ställning på arbetsplatsen och på arbetsmarknaden.

I ett första steg blir man erbjuden studie- och yrkesvägledning av sin omställningsorganisation. Därefter kan det bli aktuellt, om man själv vill, med en validering av de kunskaper man redan har, ofta i syfte att anpassa och förkorta den efterföljande utbildningen.

En stor nyhet är det statliga omställningsstudiebidraget. Dagens studiestöd inkluderar ett studiebidrag på 3 400 kronor och ett studielån på 7 700 kronor per månad. Det ger en blygsam inkomst jämfört med en heltidslön och

många vuxna har därför inte råd att vidareutbilda eller skola om sig mitt i livet. Men med omställningsstudiestödet är detta ekonomiska hinder i praktiken undanröjt. Det är något LO har krävt i många år.

Vilken ersättning får man?

Omställningsstudiebidraget riktar sig till vuxna som är eller nyligen har varit etablerade på arbetsmarknaden. För att få stödet ska man därför dels ha arbetat minst 16 timmar per vecka under 8 av de senaste 14 åren, dels ha arbetat i 12 av de senaste 24 månaderna.

Omställningsstudiestödet ersätter 80 procent av den minskade arbetsinkomsten, upp till ett tak på 26 600 kronor per månad. Taket baseras på inkomstbasbeloppet som höjs varje år. Det betyder att man i år som mest kan få 21 300 kronor i bidrag före skatt per månad. Utöver detta finns möjlighet att ta studielån.

Bidraget ges för studier mellan 1 och 44 veckor, vilket exempelvis räcker till en yrkeshögskoleexamen. Samtidigt förbättras möjligheterna till deltidsstudier. Det är en fördel för studieovana arbetare som lättare kan anpassa studietakten efter sina förutsättningar och samtidigt behålla kontakten med arbetsplatsen.

Anställda och uppsagda på arbetsplatser med kollektivavtal och där parterna har valt att ansluta sig till det nya

Nytt system för omställning och kompetensutveckling

huvudavtalet kan, utöver omställningsstudiebidraget, få ett kompletterande studiestöd som finansieras av arbetsgivarna via omställningsorganisationen. Stödet ersätter 80 procent av lönen upp till ett tak på 32 500 kronor per månad. Över detta tak minskar ersättningsgraden, men inte ersättningen i kronor, gradvis till 65 procent upp till ett tak på 71 000 kronor per månad.

Vi tar ett exempel med två arbetare som har 30 000 respektive 40 000 kronor i månadslön. Eftersom båda ligger över taket för omställningsstudiebidraget får de 21 300 kronor i bidrag från staten. Omfattas de även av kompletterande studiestöd får de ytterligare 2 700 respektive 4 700 kronor i bidrag från sin omställningsorganisation. Därutöver kan de ta studielån på som mest 3 800 respektive 7 700 kronor per månad (här blir det något komplicerade eftersom bidragen är skattepliktiga men inte studielånet, och bidrag och lån får inte överstiga den lön man har efter skatt). Slutsatsen blir, om de får kompletterande studiestöd och tar studielån, att de kan få ut 99 respektive 94 procent av sin lön efter skatt i bidrag (efter skatt) och studielån.

Varför är det viktigt med utbildning?

Svaret är att arbetsmarknaden ständigt förändras. Jobb skapas, försvinner och förändras hela tiden. Det finns otaliga exempel på detta. Ta timmerflottningen. Under rekordåret 1937 arbetade där 50 000 man, en inte oväsentlig del av dåtidens arbetskraft, men därefter minskade arbetstillfällena och flottningen upphörde helt i början av 1990-talet. I industrierna har robotar och annan digital teknik förändrat arbetsuppgifterna. Och nu står vi

inför en omfattande klimatomställning. Det finns knappast något yrke där arbetsuppgifterna, arbetsverktygen och arbetsmetoderna förblir oförändrade under ett helt arbetsliv. Samtidigt påverkas omställningsbehoven av hur arbetsgivarna väljer att organisera arbetet och bemanningen, inte minst genom krav på ökad "flexibilitet" och så kallad precisionsbemanning. Även politiska reformer, som uppluckringen av arbetsrätten och höjningar av pensionsåldern, leder till ökade omställningsbehov.

Ofta krävs vidareutbildning och kontinuerlig kompetensutveckling på arbetsplatsen för att bibehålla relevanta yrkeskunskaper. Det gör oss förberedda när jobbets kompetenskrav förändras. Det kan i sin tur vara avgörande för att kunna behålla sitt jobb eller snabbt hitta ett nytt jobb. Utbildning stärker även vår ställning på arbetsmarknaden och vi blir mindre beroende av en enskild arbetsgivare.

Fackets roll

Den lokala fackklubben bör hålla koll så att de nya studiebidragen inte används för utbildningar som arbetsgivaren även fortsättningsvis ska betala för. Facket måste också bidra med information om de nya utbildningsmöjligheterna och varför utbildning är viktigt. Risken är att alltför många arbetare inte är tillräckligt studiemotiverade. Så vad bör vi i facket – lokalt och centralt – göra för att motivera våra medlemmar att vända sig till sin omställningsorganisation och gå en utbildning?

Thomas Carlén
LO-ekonom

Avtalsrörelsen närmar sig med stormsteg

Förberedelserna inom Pappers inför den kommande avtalsrörelsen pågår nu för fullt. Tack vare att vi startade förberedelserna tidigare än normalt har

vi haft vår avtalskonferens samt medlemsdialoger på alla våra arbetsplatser. Slutligen tog förbundsårsmötet ställning till de avtalsmotioner som kommit in. Det innebär att det är möjligt att ha en bra bild över vilka frågor som är viktigast för Pappers medlemmar och förtroendevalda. Något som kommer upp i alla dessa sammanhang är att våra medlemmar har svårt att vara lediga när det behövs. På många arbetsplatser har bemanningen utformats på sådant sätt att det är svårt att hantera helt vardagliga händelser som att även Pappers medlemmar ibland blir sjuka, behöver vara föräldralediga eller vabba, gå på sina barns skolavslutning eller ta hand om sina sjuka föräldrar. Det i en bransch där lönekostnaden är en försvinnande liten del av den totala kostnadsmassan. Det är en utveckling som vi i Pappers helt enkelt inte kan acceptera.

Att införa regler i vårt riksavtal om vilken bemanning som är rimlig är inte en realistisk väg att gå utan riksavtalets ledighetsregler behöver förbättras. Detta är inte något som kommer bli enkelt att uppnå då arbetsgivarsidans motstånd mot sådana förändringar är kompakt. Däremot tror vi att det är möjligt om vi håller ihop och kommer med smarta förslag. Det får samtidigt aldrig råda något tvivel om att vi ska ha en väl förberedd konfliktorganisation om vi inte kan komma fram i denna fråga. Det handlar inte om att vi kommer driva någon lyxfråga utan att även Pappers medlemmar ska kunna förena arbete och fritid.

En annan fråga som är högaktuell är att vi alla känner av inflationen som följt på Rysslands krig i Ukraina. Hur vi i avtalsrörelsen ska förhålla oss till denna problematik är något som vi diskuterar inom LO när förbunden förbereder sig inför den kommande avtalsrörelsen. Det är en svår balansgång då ingen vill tillbaka till en situation där höga löneökningar följdes av ännu högre inflation. Vilken väg vi inom LO kommer att välja blir antagligen beroende av hur inflationen antas se ut under nästa år. Förhoppningen

är att vi efter valet kan fortsätta att ha en regering som kan underlätta för de arbetstagare som har det svårast att hantera skenande elpriser och andra kostnader. Det kommer antagligen underlätta den kommande avtalsrörelsen.

Även om det är många dystra moln på horisonten finns det även ljuspunkter för Pappers. Vi håller just nu på att organisera upp tre nya arbetsplatser i form av Tumba bruk, Renewcells fabrik i Kristinehamn samt Renewcells fabrik i Ortvik. Genom organiseringen av Tumba bruk har Pappers fått en ny avdelning (avdelning 76 Tumba). Det var mycket länge sedan vi fick en ny avdelning. Denna nya avdelning kommer tillhöra samma distrikt som Hallstavik. Förhoppningen är naturligtvis att vi både inom distriktet och i Pappers i stort kan hjälpa vår nya avdelning att bli en del av Pappers.

Robert Sjunnebo
förhandlingschef

AVTAL 2023

Låna lokalt
– pengarna
stannar i
Roslagen

Byta bostad eller bara bank?

Vi kan Roslagens bostadsmarknad och vill gärna ge råd om vad du bör tänka på för att få en bra, trygg och sund ekonomi – var du än är i livet.

Just nu händer det mycket som påverkar den privata ekonomin. Oavsett om du har frågor kring räntehöjningar, lån, sparande eller om det är läge att byta bostad så finns vi här för att guida dig.

Varmt välkommen att boka en tid som passar dig, så möts vi antingen på kontoret, digitalt eller via telefon.

hallstavik@roslagenssparbank.se
0176 - 770 00, roslagenssparbank.se

Angelica och Anna

Första tankar: Vad hände egentligen i valet?

Partikongressen gav oss en nytändning. Pandemin och kriget i Ukraina satte ljus på den socialdemokratiska regeringens duglighet och Magdalena Andersson vann på kort tid stort förtroende bland medborgarna. Ändå förlorade Socialdemokraterna riksdagsvalet för femte gången i rad.

Varför resultatet blev som det blev kommer att analyseras av många de kommande månaderna och åren. Inte minst pågår ett intensivt analysarbete i min egen partiförening. Jag väljer därför i detta skede att ge min ögonblicksbild av vad som hände.

Själva valrörelsen dominerades av frågor där högerpartierna satt agendan och envetet fortsatte hamra in sina budskap. Först och främst brottslighet och segregation, underförstått eller övertydligt kopplade till migration och "hur invandrare är", inte till ett samhälle som dragit sig tillbaka från såväl förort som bruksort. Klimatomställningen och elprisfrågan reducerades till ensidigt fokus på kärnkraft och debatterna flög snabbt förbi att energi numera säljs och prissätts på en europeisk energimarknad. Förslag om en investeringsdriven omställning med en grön ny giv för Sverige och Europa lyste med sin frånvaro. Om vi började valrörelsen med tre tydliga prioriteringar

och en egen politisk agenda, så kom nästan hela partiets fokus i valspurten att handla om hur hemska SD är och hur bra Magdalena Andersson är. Rätt i sak, men som huvudbudskap svarar det inte på frågan vad vi socialdemokrater vill med Sverige.

Eftersom Socialdemokraterna inte drivit opinion för en särskild tydlig politik för mer än ett prioriterat ämne (stopp för vinstjakten i skolan) ledde det till "försvarsspel" i frågor om brottsbekämpning och kärnkraft. En tydligare anfallsidé för de tre prioriterade ämnena hade möjligen kunnat ta det berömda "problemformuleringsprivilegiet" från högerpartierna.

Vi gick också till val på ett manifest som präglades av otydlighet gällande prioriterade löften om till exempel karensavdraget och pengar för förebyggande arbete. Skillnaden från skolfrågan är betydande där vinststopp, reformerad skolpeng och gemensamma köregler är glasklar politik.

Direkt anmärkningsvärt var att endast två av tre av partiförbundens prioriteringar fanns med när valkampanjen presenterades, trots att halva valet handlade om just energifrågor och omställningens kostnader för individen. Avsaknaden av ett tydligt inarbetat klimatprogram och helhetslösningar för energiomställningen lämnade fältet öppet för högerpartiernas enda svar – kärnkraft.

Under valrörelsen presenterades ett tiotal offensiva paket med många utmärkta politiska förslag. Men den ekonomiska politiken lyste däremot med sin frånvaro. Finansiering lämnades närmast okommenterad och mycket få löften siffersattes. Konflikten mellan partier i ekonomiska frågor styrdes till att handla om kompetens, inte politisk viljeinriktning.

Mest centralt: tystnaden kring den ekonomiska politiken lämnade medborgarna utan det självklara svaret på varför grov brottslighet och segregation tilltagit, nämligen fyra mandatperioder med en högerdominerad riksdag som både nedmonterat och hindrat ett socialdemokratiskt samhällsbygge. Socialdemokraterna är de enda som kan ge det svaret.

Markus Kallifatides (s)

Ordförande, S-föreningen Reformisterna
Nyvald riksdagsledamot

Lite mer om hållbarhet, väntans tider och en ljusglimt

”**I** dag har jag fått vänta 6 timmar för att få last och igår hade jag en bil som fick vänta i 5 timmar. Vad är det för speciellt med er jämfört med andra ställen där vi hämtar papper?” Denna fråga fick jag av en chaufför i somras, minns att jag, i vanlig ordning, svarade något ursäktande om att det kan bero på en organisationsförändring.

För att råda bot på detta och liknande problem har arbetsledningen, genom omfördelning skapat en dagtidsgrupp på 4 tjänster genom att ta bort två tjänster på vardera skiftet. Detta eftersom statistiken visar att det är mest att lasta ut på dagtid. Endast en person anmälde sig frivilligt så resterande har bestått av sommarjobbare, som i dagsläget har fått förlängd. kommer det inga frivilliga kan arbetsledningen bli tvungna att peka med hela handen, ett alternativ skulle kunna vara att erbjuda några av de som

närmar sig pension en möjlighet att gå tidigare och låta de som redan är förlängda få fortsätta. Själv skulle jag betrakta det som en bra investering då det skulle vara mer tillfredsställande för alla parter.

Åtgärden är dock inte tillräcklig och det är svårt att avgöra om det har någon effekt. Det bästa vore om företaget kunde anställa några till. Som det är nu är det väldigt vanligt att 2–3 personer arbetar övertid på eftermiddagsskiftet. Vi har ytterligare frågor som väntar på sitt svar. Kommer vi att få igång en fungerande mötesstruktur? Kommer vi att återfå en ren och fin arbetsmiljö? Kommer vi att återfå en mera fungerande utlastning?

I skrivande stund får vi, glädjande nog, svar på en av våra frågor. Vi har nämligen, efter en lång process, fått en ny sektionschef! Det är vår produktionsingenjör Sarina Hassani som antar utmaningen. Vi önskar henne lycka till i sin nya befattning!

Robert Wahlström

För att orka vara effektiv på jobbet och i vardagen så är det viktigt att man tar ut semester en gång per år och inte för få dagar heller. Det går inte att säga hur länge det är optimalt att vara ledig. Det finns för många parametrar att ta hänsyn till för att få fram ett genomsnitt. Hur länge en person behöver vara ledig vet bara den. Men att ta bara ett par dagar här och där är inte bra. Man hinner inte slappna av som man ska då.

I Sverige har vi rätt att vara lediga 25 hela dagar per år enligt semesterlagen, oavsett ålder och anställningsform. Oftast tar många ut 20 dagar och sparar 5.

Semester gör oss gott och det både psykiskt och fysiskt. Det är inte fel att kunna ladda batterierna och göra sig av med alla måsten för ett tag. Det är allt för många som blir skadade av att skippa semestern, eller att ha för många måsten under sin semester. Det gör att de blir utbrända eller går in i väggen. PappersMagasinet undrade hur avdelningens medlemmar brukar använda sin semester. Vi träffade några av dem och ställde just den frågan.

Aleksandar

BORIS SRDOVIC

Rulluppställning

"Mina semesterdagar brukar jag spendera i Bosnien, landet jag är född i. Familjen och jag bilar genom många länder i Europa för att till sist komma till Sarajevo. En fantastisk stad på alla sätt och vis. Erbjuder fina upplevelser - mycket att se. Många restauranger erbjuder utsökta maträtter.

Årets semester blev lite annorlunda. Delar av familjen stannade hemma i Sverige och bara grabben och jag åkte till Bosnien. Där träffade jag min bror och vi hade några roliga dagar ihop. Tillsammans besökte vi släktingar som bor kvar i Sarajevo. Sen åkte vi till Kroatens kust och badade och solade i en vecka. Kroatiska kusten är så vacker att man vill inte missa att njuta av den."

MICHAEL SÖRENSEN

UH Förråd

"Ja, om Sverige bjuder på fint väder så brukar jag ta ut några veckor på sommaren. Föredrar då att åka med cabben runt om i Sverige och se nya platser. Har även under semestern gått en hel del vandringsleder runt om i Roslagen.

Brukar även ta en vecka på höst/vinter halvåret för att åka utomlands, oftast blir det till Grand Canaria. Årets semester var jättebra och vi fick ju väldigt fina, varma veckor ändå.

Överlag har det fungerat bra på vår avdelning tack vare bra personal. Vi hjälps åt och vi fick även möjlighet att hyra in personal. Under semestrar kan vi även få hjälp av tidigare medarbetare som idag är pensionärer."

Webbpris **BUSS + BÅT T/R 120:–**
Ordinarie pris 140:–

Ta bussen till båten!

Anslutningsbussar från ett flertal orter tar dig bekvämt till avgångshamnen Grisslehamn i Roslagen.

Anslutningsbuss från Stockholm alla dagar kl. 07.30 och kl. 12.30. Hemma igen kl. 16.45 och kl. 21.30

Från Hallstavik alla dagar kl. 09.05 och kl. 14.05. Hemma igen kl. 15.10 och kl. 20.10.

Du hittar din närmaste hållplats på www.eckeroLINJEN.se/anslutningsbussar

Viltbordskryssning

Viltbordet ombord på **M/S Eckerö** är populärt, och våra kockars stora favorit. Mustiga höstgrytor, älgkorv, vildand i jägmästarsås, ölbräserat vildsvin och kräftlax är bara något av allt det goda som du kan välja från buffébordet.

Båtresan tar fyra trevliga timmar tur och retur över Ålands hav. Passa på att **handla förmånligt** ombord och lyssna till **glad underhållning** i baren.

STORT VILTBORD 290:–/person

Priset gäller **söndagar–torsdagar** vid webbokning, övriga dagar **350:–**. Ordinarie pris 370:–. Viltbordet serveras 23/9–17/11.

♪ Vi tar Eckerö Linjen idag! ♪

ECKERÖ € LINJEN

www.eckeroLINJEN.se • Tel. 0175-258 00 • Öppet alla dagar

Ca 3 000 besökare deltog i Hallstaviksdagen

Den 3 september kunde Häveröstiftelsen äntligen arrangera Hallstaviksdagen igen. Nästan 60 utställare deltog och visade upp sina produkter och verksamheter på centrumtorget i Hallstavik. En härlig blandning av föreningar och företag. Även i år hade man en skördemarknad. För barnen fanns hoppborg, minibilar och ansiktsmålning. För de modiga fanns Kranlyftet med Hallstaviks Schakt där man kunde åka 60 meter upp i luften och uppleva en fantastisk utsikt ända till Herräng. Artister på scenen hela dagen, både lokala och utifrån. Häveröstiftelsens kulturråd ansvarade för programmet. Till allt detta var Karolina Losell, Roslagens Sparbank, konferencier. Vi, Pappers tillsammans med våra kamrater från Byggnads, Handels och Kommunal bjöd besökarna på grillad korv och valdiskussion. Vi delade ut PappersMagasinet valnummer samt LO-broschyren "Rött eller blått?" En mycket lyckad dag blev det!

Aleksandar

Grillmästaren i år var Boris Srndovic.

Även Ulrika Enlund och Emma Sjögren ställde upp!

Kamrater från Byggnads

Pappers medlem och brandkvinna Karolin Hast

Trubaduren Andreas Möller

Kön för ansiktsmålning och hoppborgen var lång

Lizette& på scenen

Hallstavs Kammarkör

Vänsterpartiets ekonomiskpolitiska talesperson Ali Esbati samt Stefan Grath ordförande Vänsterpartiet Norrtälje besökte oss

Valet är över och resultatet har inte säkrat en trygg politisk kraft som kan leda landet genom den globala krisen som lamslår hela världen. Dyra elräkningar, drivmedel och växande priser på maten kommer så småningom orsaka stora problem för hushållet. Vi behöver mer än någonsin tidigare en stark regering som kan leda landet genom tuffa tider, en regering som ska företräda alla människor i landet. Jag är inte säker på att det kommer bli så! Magdalena Andersson har visat sig som en kraftfull statsminister absolut kvalificerad att leda landet genom krisen. Tyvärr, två miljoner röster räckte inte för att hon skulle få förnyat förtroende. Socialdemokraterna gjorde en bra valrörelse men det krävdes att andra partier på den humana sidan gjorde detsamma. Icke humanister fick tre mandat mer och kommer bilda regering. Det återstår att se hur det kommer att fungera.

Lokalt i Hallsta är besvikelsen ännu större! Sverigedemokraterna har vuxit ytterligare några procent trots att de inte bidragit det minsta lilla i samhällsutvecklingen. Att Socialdemokraterna har gått framåt förstår man. Häverössossar har under mandatperioden drivit viktiga frågor

som säkrare vägar, friskare dricksvatten (ny ledning från Erken), nya bostäder i Hallsta samt en lösning för gamla badet. Men vad har Moderaterna, Liberalerna, KD och SD åstadkommit? Fundera själv du som bor i bygden, och har röstat på dem. Prata gärna med mig om du hittar något. För att jag hittar ingenting! En sak till! Jag vill gärna uppmana er som har röstat på dessa att ni verkligen ställer krav på partiernas lokala företrädare att de tar väl hand om bygden och levererar de utlovade löftena.

Det jag kan lova er är att även om vi hamnar i opposition kommer vi Häverösocialdemokrater att jobba för bygden! Det har vi alltid gjort!

Flera politiker som sitter i riksdag eller region Stockholm har besökt fabriken under månaderna före valet. Platschefen och vi i Pappers styrelsen gav dem en bild om vår bransch och problemen vi brottas med. Hoppas att de har tagit till sig informationen och är beredda att hjälpa till att Sverige behåller sin industri och att inte besanna Fredrik Reinfeldts ord att den är "basically gone".

Aleksandar

■ HR-CHEFEN VALDE ATT GÅ VIDARE

HR-chef Elias Holmgren har valt att gå vidare och anta nya utmaningar inom ett annat företag. En duktig chef har lämnat bruket. Elias började sin resa på brukets golv som vanligt knegare. Det hade han mycket glädje av sen när han blev först studieansvarig och så småningom HR-generalist och HR-chef. Bred kompetens från processen gjorde honom till en bättre förhandlare. Som Pappers förhandlare är det alltid en fröjd att ha en motpart som förstår processer och hur golvet fungerar. Tillsammans lyckades vi till sist avsluta det treåriga projektet – renovering av Lokalavtal. Vi trivdes bra med Elias. Så klart fick vi inte igenom allt vi ville eftersom han var en tuff förhandlare. Men många bra överenskommelser blev det under åren. PappersMagasinet's redaktion passade på att ställa några frågor till honom.

Hur du skulle beskriva dina kontakter och förhandlingar med avdelning 68:s representanter?

Mina kontakter med avd 68 har enligt min uppfattning i princip alltid varit goda. Många av våra förhandlingar har varit konstruktiva och har haft en framåtanda. Att ha en god dialog med facket innebär inte att man alltid håller med varandra. Tvärtom så har vi haft olika åsikter mycket, men vi har oftast landat ned i något som fungerar både för arbetstagarorganisationen och arbetsgivaren. Jag gillar att de fackliga representanterna inom avd 68 har god insyn

i verksamheten och känns pålästa både gällande juridik och vilka frågor som bör prioriteras. Oftast vill ju både arbetsgivaren och arbetstagarorganisationen ungefär samma sak, men man kanske ser lösningen på olika sätt. Jag tycker att under mina år som förhandlare på Hallsta pappersbruk att det har varit ett givande och tagande med Pappers avd.68. Det är så man kommer framåt!

Kan du berätta om någon särskild händelse i relation till facket?

Jag minns när jag klev in som HR-chef och jag fick en inbjudan till ett styrelsemöte på 68:an. Fokus var framtid utifrån medarbetarperspektivet. Ett sådant initiativ gillade jag väldigt mycket. Att ett fackförbund bjuder in HR för att förmedla hur man rekryterar, behåller och utvecklar medarbetare tycker jag visar på att man bryr sig om de frågorna extra mycket. Jag minns att styrelsen var väldigt intresserad och hade många frågor. Det är ett speciellt minne jag har som jag kommer att ha med mig länge, troligtvis för alltid!! Jag fick dessutom fina gåvor den gången i form av två böcker om – 100 år med Pappers.

Avdelning 68 önskar Elias varmt lycka till med allt det nya!
Aleksandar

Elias som processoperatör på PM 11

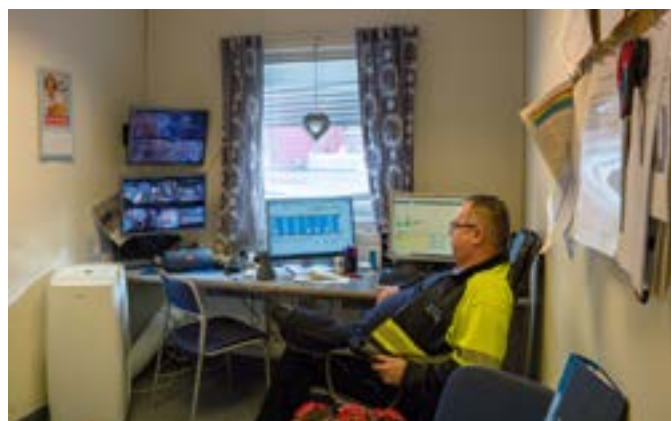
Det är från hamnen pappret lämnar Hallsta Pappersbruk, antingen på båt eller på lastbil. Namnet är egentligen Utlastningen men i dagligt tal säger man Hamnen. En vanlig dag kommer ungefär 70 till 80 lastbilar för att hämta papper. Rekordet för hur många lastbilar man hinner lasta på en dag är 107 stycken. Men då var det körigt! Den dagen då PappersMagasinet var på besök var 75 lastbilar inplanerade för lastning.

Anders Wiklund som har jobbat här sedan 1992 guidar runt. Vi börjar med att titta in i magasinet där rullarna står i långa och höga rader. Här får man ta det försiktigt och inte gå hur som helst då truckar hela tiden kör och antingen lämnar eller hämtar pappersrullar. Det är en imponerande ordning i magasinet där rullarna står sorterade i numrerade fack. Och det krävs för att det ska gå snabbt att hitta rätt papperskvalitet att lasta.

Totalt jobbar sexton personer i hamnen med att se till att pappret kan börja sin resa till kund. Utlastningen är öppen på vardagar mellan kl 06.00 och 22.00 förutom

fredagar då den stänger kl 20.00. Arbetet är fördelat på förmiddags- och eftermiddagsskift samt en grupp på fyra personer som jobbar dagtid. Här jobbar även en rulluppställare som ser till att pappersrullarna som kommer från pappersmaskinerna hamnar i magasinet.

Idag är det Boris Srndovic som jobbar som rulluppställare. Han övervakar inkommande rullar på sina skärmar och kör sedan ut dem till rätt plats i magasinet.

Boris övervakar inkommande rullar på kontoret för rulluppställare.

- Jag trivs bra! Jag gillar att köra truck och att själv planera mitt arbete, säger Boris.

På bilutlastningskontoret jobbar Robert Magnusson. Han är samordnare och övervakar och planerar vilka bilar som ska lastas på vilken ramp. Efter att en bil är lastad kommer chauffören in till Robert för att hämta fraktsedlar.

- Jag började sommarjobba här 2008 och fick fast tjänst 2018. Det är bra kollegor och vi har bra stämning på jobbet, säger Robert.

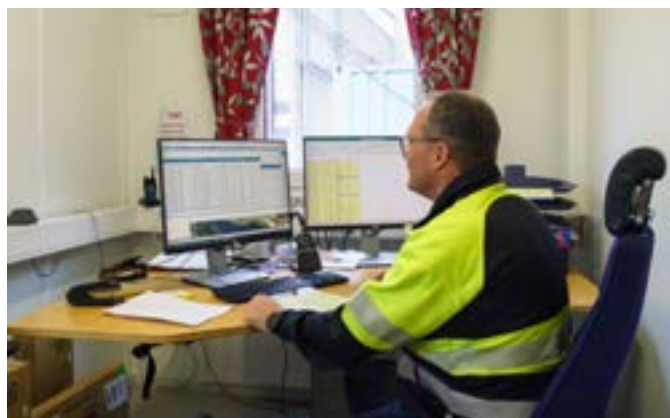
Robert håller koll på vilka bilar som checkat in.

Uppe vid Tulkavägen checkar chaufförerna in och får aningen klartecken att köra ner till lastning eller vänta. Vi är nog många i Hallstavik som noterat köerna av lastbilar som ibland uppstår ute vid Tulkavägen.

- Ja det kan köra ihop sig ibland, säger Robert. De som planerar leveranser kan bestämma dag för lastning men tidpunkten som lastbilen kommer till oss beror av chauffören och dennes planering. Det kan hända att vi inte hinner lasta en bil samma dag den kommer och då får den vänta till nästa dag. De flesta chaufförer tar detta med ro

men det kan bli en del sura kommentarer till oss också trots att vi inte kan göra något åt det.

På bilutlastningskontoret sitter också en Förste man. När man har den tjänsten går man igenom nästa dags leveranser och ser till att alla bokade rullar finns i magasinet och att de är hela. Är någon rulle skadad skickas den på lagning så att den är klar för leverans kommande dag. Allt för att utlastningen ska gå smidigt och pappersrullarna ska komma i väg. Anders har haft den tjänsten i några veckor som semesterersättare men vanligtvis jobbar han med att köra truck och lasta bilarna.

Anders kollar igenom morgondagens utlastningar.

Tim Ekberg är en av de som lastar bilar idag. Han ska placera 94 pappersrullar i lastbilen och behöver planera hur han ska ställa dem så att lasten är jämnt fördelad. På vissa lastbilar finns begränsningar för hur stor vikt som får placeras på vissa ytor i bilen. I trucken finns en skärm med information om vad som ska lastas och i vilken ordning rullarna ska stå i bilen. Innan lastningen börjar pratar man med chauffören och planerar lastningen. Det är inte

Hamnkontoret med matrummet bakom fönstren längst till höger. Från gavelfönstren har man sjöutsikt över hamnen där båtarna lastas.

alla chaufförer som pratar svenska eller ens engelska så en del kommunikation får ske med kroppsspråk. Allt löser sig med lite god vilja.

Rullar lastas även på höjden och säkras med spännband.

Vi går vidare till det stora matrummet och trots att det är lunchtid är det ganska folktomt.

- Ja vi är inte så många som jobbar här numera. När jag började här var vi 65 anställda i hamnen. Då behövdes det matplatser till många, säger Anders. Arbetet har förändrats sedan dess, då lastade vi flera båtar i veckan. Då fanns även befattningar som stroppare och stuvare t ex. Det var också en annan typ av båtar som krävde fler personer vid lastning och stuvning. Nu kommer det en båt varannan vecka och då lastar vi rullarna på maffivagnar och personal från

Anders i matrummet. I hamnen lossas lera från ett fartyg.

Tim visar ett av hjälpmedlen för att planera lastningen.

Pålgårds stuvor rullarna ombord på båten. Numera går det mesta pappret i väg på lastbil.

När PappersMagasinet lämnar hamnen pågår lastning i lastbilar vid alla ramper utom en. Fler lastbilar står och väntar på sin tur att bli lastade. Och papper från Hallsta Pappersbruk rullar vidare ut i världen.

Carita Holmberg

Det gäller att ha koll åt alla håll. Ögon i nacken vore bra.

Lastbilar fylls med pappersrullar. Bakom fotografen står fler lastbilar och väntar på sin tur. Precis som hos bilbesiktningen finns en tavla som visar registreringsnumret på den bil som är näst på tur. Då är det dags att åka fram till rampen för lastning.

Platsen vid Tulkavägen där lastbilarna checkar in/registrerar sig och efter att ha blivit fullastade lämnar Hallstavik med pappersrullar till kund. Kanske pappret i boken du läser, Holmen har en stor del av Europas marknadsandel av bokpapper och Hallsta pappersbruk producerar allt bokpapper inom Holmen. Förutom bokpapper produceras här även magasinpapper i olika kvaliteter.

Stilleben - Lennart Gram. Avdelningens tavla.

En känd doldis

Avdelningen har en liten ganska anspråkslös färglitografi – ett stilleben av en tomat och några andra grönsaker. Upplagan är dock relativt stor, bladet är tryckt i 460 exemplar. Tavlan hamnade i vår ägo 1977. Hur den kommit till oss har vi ingen dokumentation på, troligtvis en gåva från en organisation eller en vinst i ett konstlotteri.

Konstnären bakom litografin heter Lennart Gram, född 1910 i Vindeln i mellersta Västerbottens inland. Hans barndomstid är obekant men vid nitton års ålder kom han in på Otte Skölds målarskola i Stockholm, dessförinnan hade Lennart bedrivit studier hos David Ljungdahl på Tekniska skolan också den i Stockholm. Efter två år vid Otte Sköld flyttade Gram till Paris. Det var då som måleriet tog över.

Under 1930-talet arbetade han som tidningstecknare i bl.a. Stockholms-Tidningen, Söndagsnisse-Strix, Socialdemokraten och Dagens Nyheter.

I boken 90 grafiker berättar han ”Det skulle dröja till år 1946 innan jag på nytt kom i kontakt med grafiken som uttrycksmedel. Litografin fängade då mitt intresse, ett intresse som den här gången var av ett hållbarare slag. Arbetet på stenen med kritorna och tuschen och slutligen tryckningen är ett fängslande, ibland mycket spännande jobb. Med min grafik har jag chansen att nå många. Däri ligger en stor tillfredsställelse.”

Lennart Gram tillhör alltså den grupp konstnärer som ansåg det viktigt att nå ut med sin konst till folkflertalet och då samarbetade med Folkrorelsernas Konstfrämjande för att nå det målet. 1953 gav han ut en portfölj som innehåller sju versioner av en kvinnlig modell. I boken Tre decennier

Lennart Gram

svensk grafik beskrivs den som ”Med lugn eftertanke prövar Gram motivets möjligheter, resultatet kännetecknas av sanningslidelse, genuin förenkling och känslomässig förtätning”.

Samma år avdelningen fick hans stilleben tilldelades Gram Prins Eugen-medaljen. Lennart Grams konst har ställts ut runt om i landet och utomlands och han finns representerad i både svenska och utländska muséer, t ex Nationalmuseum, Moderna muséet och i Köpenhamn, Paris och Berlin. Han har också varit med och utsmyckat

Rinkeby tunnelbanestation. Lennart Gram gick ur tiden i början av 1996 och bodde då i Nacka.

Roger Berglund

Skiss Paris 1938

Ateljefönster 1973

August Palm på Norra Bantorget

August Palm – den förste

”...glöm intet at prøva i edert eget indre om ikke samfundet som det er nu er orätvist, och har vi först kommet til den overbevisning ja lāt oss så alla vara med til at få det reformat til at få inført humanare och rätffardigare tilstande...”

Så uttryckte sig August Palm i det första socialdemokratiska talet i Sverige den 6 november 1881.

August Palm, född 1849, var skräddare och på sin gesällvandring i Europa kom han i kontakt med de nya socialistiska idéerna som florerade runt på 1870-talet. Det var Palm som förde de nya idéerna till Sverige.

I sitt tal i Malmö Hvad vilja socialdemokraterna? angav han fyra punkter för sprida socialismen, den första av dessa var att bilda en förening. Som nr 2 uppmanade han till aktivt deltagande i det politiska livet. Därefter ville Palm skapa en arbetartidning och slutligen, som fjärde

punkt önskade han agitation för allmän rösträtt.

Den första och viktigaste uppgiften var att bilda föreningar på lokal nivå – fackliga och politiska. Ett parti för hela landet måste bygga på organisationer runt om i Sverige.

August Palm grundade tidningen Folkviljan 1882 och några år senare Social-Demokraten som blev mer långlivad. Palm var också orsaken till att den tidiga fackföreningsrörelsen ställde sig på en socialistisk grundval – tre år innan partiet bildades 1889.

August Palm är vår rörelses förste agitator och frontfigur och hans betydelse kan inte överskattas. Tore Johanssons staty av Palm står i både Stockholm och Helsingborg, han har gator och torg uppkallade efter sig i bl.a. Malmö, Helsingborg och Västerås.

Palm ligger begravd på Norra Begravningsplatsen i Stockholm och hans grav sköts om av Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap.

Det är i år hundra år sedan August Palm gick ur tiden och det är det vi på PappersMagasinet vill uppmärksamma.

Roger Berglund

August Palm på 1 maj-märket 1932

Holmen-Veteranerna

Holmen Veteranerna är en kamratförening för den som varit anställd på Hallsta pappersbruk och som gått i pension. Även respektive är välkomna.

Man fortsätter träffa arbetskamrater under trevlig samvaro. Föreningen ordnar samkväm, underhållning, föredrag, resor med mera. I år har man besökt Uppsala, Harbo, Östervåla och Höga kusten. Under hösten väntar ett höstmöte, en Luciafest med julbord och kanske också en teaterresa.

Medlem kan man bli genom att betala 100 kr till bankgiro 645-2841 eller ringa Monica Adolfsson 070 – 651 14 98. Väl mött!

PERNILLA WESTMAN

*Änglarna har börjat demonstrera
de har fått riktigt nog
vad var det i deras budskap
du inte förstod*

*Änglarna har börjat markera
vill att det ska ta slut
vad är det för signaler
du sänder ut*

*Änglarna har börjat bli arga
tänker ta ton, börja strida
ingen ska behöva på grund
av någon annan lida*

*Änglarna högljutt protesterar
men har ännu hopp
att du ska reagera
så att detta kan få ett stopp*

*Änglarna tappar tålamodet
orkar ej längre över dig vaka
Tänk på vad du sänder ut
för det kommer alltid tillbaka*

Skeppshandeln t.v. på 20-talet. Vykort utgivet av Claes Eriksson.

En av de första handelslokalerna i Hallsta by var den fastighet som handlaren Petter Jansson, från Trästa, köpte 1880 av Matts Norberg för tusen kronor. Huset skulle vara både bostad och affär och låg intill sågverket på en tomt med beteckningen Hallsta 2:17. Fastigheten var uppförd 1878 och låg mellan Jernbovreten och lastageplatsen som sågverket använde.

Petter Jansson hade en jordkällare på Stora Kangelholmen och därför fick han 1891 tillstånd till försäljning av krut och dynamit. Med tiden utökades sortimentet och 1894 fick Petter tillstånd för försäljning av läskedrycker och svagdricka. Affären utvecklades till en skeppshandel vilket var naturligt med tanke på läget och fartygstrafiken på Edeboviken. Mellan 1900-1905 drivs affären av tre olika personer innan 28-åriga Claes Gustaf Eriksson tar över verksamheten från konkursboet 1905.

Nio år senare säljer Eriksson fastigheten till Holmens Bruk men får fortsätta sin handelsverksamhet där ända fram till 1931 då han flyttar till nya lokaler på Östgötavägen 1 som öppnar till julen 1932. Då är det Hallsta-

viks modernaste och största affär, större än Konsum. Ett bra läge nära Holmens, mitt ibland bostäderna och inte långt till dåvarande torget. Här blir skeppshandeln en betydande affär som i decennier kommer att förse Hallstavikstrakten med nödvändiga varor av allehanda slag – spik, verktyg, ammunition, rep m.m.

Att affären får namnet Claes Erikssons efterträdare be-

Claes Erikssons Eftert. Östgötavägen 1. Också utgivet av affären och dessutom skickat till Stockholm av Claes Eriksson självt som bekräftelse på inbetalning.

Verdandilokalen i f d Skeppshandeln. Nyare vykort med foto av Bo Andersson och Verdandi som utgivare.

Äldsta kortet, ca 10-talet Skeppshandeln till vänster

ror på att Claes gått i borgen för en byggmästare som gick i konkurs och drog med sig Claes i fallet. På något vis lyckades Eriksson rädda sin rörelse men fick starta under nytt namn Claes Erikssons Eftertr. AB. Övervåningen bestod av lägenheter och en tid även en tandläkare.

På 80-talet hade en Verdandiavdelning bildats i Hallsta-

vik och föreningen fick då lov av Holmens att nyttja huset till sin verksamhet bl a studiecirklar, vävning, slöjd och musik. Verdandi fick flera år senare flytta till en lägenhet på Tyska vägen och i december 2015 river Holmen den gamla Skeppshandeln.

Roger Berglund

Bohusgården, Uddevalla

Pappers kongress närmar sig med stora steg. Den här gången hålls den i Uddevalla på Bohusgården den 25 och 26 november. Pappers 130 ombud kommer träffas för att behandla alla inkommande motioner som påverkar förbundets stadgar. Man kommer även göra ett antal val. Vår avdelning kommer representeras av tre ombud – Aleksandar Srndovic, Mikael Holberg och Anders Lidén. Avdelningen har valt även ersättare vid behov – Karolin Hast, Emma Sjögren och Gunnar Hanze.

Även den här gången har vi inskickat motioner för behandling på kongressen. Avdelningsmötet har den 7 juli beslutat att skicka två motioner som gäller Pappers stadgar.

Den första motionen gäller Pappers Distriktens definition. Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att byta ordet ”kontaktorgan” till ordet ”kontaktyta”. Den föreslagna språkliga ändringen är inte bara av kosmetiskt slag. Den definierar distriktens roll inom Pappers beslutsorganisation på ett annorlunda sätt. Föreslagna ändringen syftar till att Distriktsmötet skulle vara en mötesplattform för erfarenhetsutbyte enbart. Ordet ”Kontaktorgan” väger tyngre och ger Distriktet en högre status

och tydlig definition i beslutsorganisationen: Avdelning – Distrikt – Förbundsstyrelse – Förbunds möte - Kongress. Alla de omnämnda andas mer beslutsorgan än kontaktyta. Med förändringen finns risk att Distrikten tappar sin status samt att förändringen upplevs som ett försök till centralisering av medlemsinflytandet. Därför föreslår vi i motionen att kongressen beslutar att behålla formuleringen ”Kontaktorgan”.

Den andra motionen berör Avtalsrörelsen och förhandlingar. Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att förändra förbundsmötets funktion från ”Om förbundsmötet godkänner förslaget” till ”Efter förbundsmötets hörande”. Vår avdelning ser förändringsförslaget som en inskränkning i förbundsmötets beslutanderätt och som ett bakslag när det gäller förbundets demokratiska processer och medlemsinflytandet. Förslaget kan inte ses som annat än ett försök att centralisera makten kring förbundsstyrelsen och därmed beskära avdelningarnas beslutanderätt. Därför föreslår vi i motionen att kongressen beslutar att behålla nuvarande formulering.

Aleksandar

Kantorn och f d musikdirektören för Häverö kommunala musikskola Berth Eriksson avled den 28 maj i en ålder av drygt 90 år. När Pappers 68:ans musikkår upphörde med sin verksamhet skänkte avdelningen instrumenten till musikskolan. Dessa upptäcktes senare av Berth som lät restaurera flera av dem i Stockholm.

Idag har musikskolan skänkt nio av de gamla blåsinstrumenten till andra föreningar och tre av dessa har hamnat i Kulturföreningen Rödwillans ägo.

Inför att avd. 68 skulle fylla 100 år 2015 tog jag kontakt med Berth Eriksson med en förfrågan om han kunde tänka sig att skriva ett särskilt musikstycke till jubileet. Han åtog sig gärna uppdraget. Det blev två nyskrivna stycken – en fanfar och ett längre verk som den 26 september 2015 framfördes av Jubileumsorkestern under ledning av Berth Eriksson. Vid framförandet använde orkestern några av de instrument som Berth räddat undan från historiens vindskammare. Tack Berth!

Roger Berglund

ROBERT WAHLSTRÖM

I melankolins boning

*Isbepansrade vindar
silverbestrukna vidder.
Ni har övertygat min själ
med er strävan
att uppnå permafrost.
Motvilligt prövar jag er domän.
Härdas, gråter, längtar
under dansen
på den synbara evighetssnön.*

*Hjälp mig!
Värm mig!
Gör mig hel!
Min längtans skrik
visas ingen nåd,
i detta helvetesfrostade landskap*

Fortfarande är det krig och elände i världen – och i vårt närområde. Som bl.a. medför höga elpriser och dyrare bränsle vilket drar med sig hög inflation. Vad går att dra in på? Vad går att stänga av? De där gamla råden från Energisparmyndigeten om att sänka inomhustemperaturen och duscha kortare stunder har vi ju hört sedan 1970-talets olje/energikris.

Gamle platschefen på Hallsta, Lars-Erik Roos, pratade på sin tid om att Hallstavik började se ut som på 1940-talet med alla vedtravar. Ved skulle man ju göra papper av! Det konceptet fungerar fortfarande men en egen vedtrave är nog guld värd under en ny krigsvinter!

Om man för övrigt översätter ”inflation” från engelska till svenska så blir det uppumpning. Det är väldigt beskrivande på många sätt. För världen har väl fått punka? Och behöver ny luft? Några av er kanske tänker på valet också? När det här skrivs pågår fortfarande förhandlingar och regeringsbildning mellan fyra partier som innan valet gav uttryck för att de var väldigt samspelade. Ibland är saker svårare än man tror. När texten gått i tryck kanske

riksdagens talman fortfarande bränner kakor? Så hur ser då cykelpumpen ut som ska pumpa Sverige fullt med ny morgonluft? Med en värld på tre hjul är det en klar fördel om en erfaren hand rattar kärran framåt.

Något klart positivt är att motorsågskursen nu äntligen ser ut att kunna bli av! Något exakt datum kan vi tyvärr inte säga just nu, men planen är att starta en bit in i oktober. Först måste jägarna springa av sig lite i skogen och sedan ska en bra avverkningsplats hittas.

Men inledande introduktion kan ske någon vecka innan, då vi finner ut praktiska saker som vilken utrustning som behövs och finns tillgänglig, befintlig kompetensnivå hos deltagarna etc. Då har man sedan någon vecka på sig att tex fila upp kedjan på sågen sin.

Kursen kommer att kosta 4000 kr exkl. moms samt 360 kr exkl. moms i registreingsavgift till ”Säker skog”. Ev. tillkommer nära hundringar för kurslitteratur. Det är ett mycket attraktivt pris när man jämför. Avd 68 kommer att subventionera registreringsavgiften. Hur många kurstillfällen som är nödvändigt innan uppkörning är faktiskt

individuellt. Några kanske är framme vid uppkörning efter tre tillfällen, andra kanske behöver fler men Motorsågs-Torsten, vår examinerare, säger att han är tålmodig och att priset är detsamma oavsett!

Till Pappers ungdomskurs senare i september har Emma och Michaela anmält sig.

Den går på Runöskolan i Åkersberga och är för medlemmar runt 30 år som vill ha mer kunskap om Pappers och innebörden av ett fackligt medlemskap. Kursen har inget krav på att man ska ha något förtroendeuppdrag innan.

Förhoppningsvis och superbra vore det om avdelningen också kunde skicka iväg några ungdomar på en skolinformationsutbildning! Dessa utbildningar anordnas av de olika LO-distrikten över landet.

Ett stort behov av informatörer som informerar på våra skolor runt om på orten, i kommunen och i länet finns. Rollen som skolinformatör kan innebära att informera och prata med skolelever på gymnasiet, SFI, folkhögskolor och Komvux om facket och arbetsmarknaden.

När jag betraktar strömningarna i samhället känns det som än mer nödvändigt nu än tidigare. Synd bara att det inte går att börja redan på högstadiet! Känslan är att många unga och i synnerhet unga pojkar tenderar cementera tankarna tidigt. Rätt eller fel känsla – skolinfor är absolut ett viktigt verktyg!

På utbildningen lär man sig bl.a om rollen som skolin-

Emma Sjögren - blivande skolinformatör

formatör och uppdraget, att våga tala och framträda, argumentation, upplägg och innehåll i skolinformation, att hantera en klass och problem och självklart tillkommer en del praktiska övningar.

Anders Lidén

Studieorganisatör

Runö Folkhögskola

Över 30 miljoner kronor till Pappers medlemmar

I medlemskapet i pappers ingår det ett antal Medlemsförsäkringar. Förra året utbetalades det över 30 miljoner kronor i skadeersättning till medlemmarna i Pappers (hela förbundet).

Den absolut vanligaste ersättningen är en hemförsäkringsskada följt av olycksfallsskada på fritiden. Men de försäkringarna som betalat ut mest pengar är Sjuk och Livförsäkringarna.

Vi märker tyvärr att många missat att söka ersättning för en skada. Eftersom Folksam ägs av er som är kunder i Folksam så vill vi uppmärksamma er på att ni som medlemmar har ett riktigt bra försäkringspaket.

De försäkringar som ingår i medlemskapet i Pappers är:

- Hemförsäkring med juridisk rådgivning
- Medlemsolycksfallsförsäkring fritid
- Sjukförsäkring vid sjukskrivning mer än 90 dagar
- Livförsäkring
- Diagnosförsäkring
- Inkomstförsäkring vid arbetslöshet

- Barngrupplivsförsäkring
- Kompletterande Tjänstegrupplivsförsäkring

Dessutom så har ni i avd 68 en egen administrerad Tandvårdskassa som kan hjälpa till vid behov av tandvård.

De medlemsförsäkringar som kan väljas till är:

- Medlemspar
- Medlemsbarn
- Medlemsolycksfall för medförsäkrad partner
- Sjuk och Efterlevandeförsäkring för medförsäkrad partner
- Kompletterande Diagnosförsäkring
- Kompletterande Inkomstförsäkring
- Boendeförsäkring för medlem (nytt från december 2021)

Vill du veta mer om vilka försäkringar du har och vad de gäller för, så prata med Carita på avdelningen så bokar hon in dig för en tid med en av Folksams rådgivare. Kanske har du missat att anmäla en skada? Rådgivarna hittar en missad skada på var sjätte medlem ungefär.

GODA RÅD ÄR INTE ALLS DYRA

En schysst pension och rätt försäkringsskydd är viktigare än någonsin, och därför är det extra bra att du är med i Pappers. Vi på Folksam LO Pension ger dig en timmes rådgivning, utan några måsten, och oavsett om du har din tjänstepension hos oss eller någon annanstans. Välj en tid som passar dig så hörs vi i lugn och ro över videosamtal eller telefon. Boka på folksamlopension.se

Läs av QR-koden så kommer du direkt till bokningssidan.

Nordkap

Bilden visar Storforsen, en del av Piteälven

Antligen blev denna resa av som min kompis Heidi och jag har fått vänta på i två år p.g.a pandemin. Vi blev hämtade i Stockholm av Tjörnarpsbuss anställda - reseledare Bosse och chauffören Ronnie. Första övernattningen var i Uppsala, eftersom resan för några startade redan i Skåne. Dagen efter fortsatte färden vidare genom Sverige. Första stopp vid Enångers gamla kyrka. Första bussfikat som Bosse ordnade. Resan fortsatte vidare förbi Sundsvall och sedan stopp vid Höga kusten-bron. Tyvärr hade det börjat regna. Nästa övernattning blev i Umeå där vi gick en promenad efter Umeälven. Vidare färd med stopp vid Storforsen - väldigt mäktigt! Nästa stopp vid polcirkeln - där regnade det nästan på tvären. Resan fortsatte vidare till Jokkmokk där vi besökte en tennfabrik. Jag köpte en samisk ljuslykta. Övernattning i Gällivare innan resan fortsatte vidare in i Finland till Karesuando en kort bit. Vidare till Norge och de fina vyer i Kilpisjärvimassivet på vägen till Tromsø. Där besökte vi Ishavskatedralen. Den såg jag tidigare när jag åkte Hurtigruten. I Tromsø besökte vi även en Botanisk trädgård. Otroligt att så mycket fina växter fanns eftersom det är så högt upp. Busstur till berget där vi såg rondeller. Vidare till Same-museet. Såg en Hurtigrutens båt.

Övernattning i Alta där vi besökte kyrkan Nordlyskatedralen innan vår resa fortsatte. Så lunch i Hammerfest. Många tunnlar genom bergen tills vi svängde mot Nordkap till hotellet som varit lägenheter i OS-byn i Lillehammer som sen flyttades till Nordkap hotell. Bosse hade tagit reda på hur vädret skulle bli, så vi fick åka upp till Nordkap redan samma dag vi kom. Det var tur för vi fick fantastiskt väder och midnattssol. Tillbaka till hotellet kl. ett på natten. Dagen efter var det regn, då blev det en rundtur på Mageröya till platserna Honningsvåg, Gjesvaer, Skarsvåg och Kamøyvaer.

Nästa dag gick färden vidare. Vi fick besöka Sametinget i Karasjok, där vi fick en guidad tur. Sedan in i Finland och övernattning i Saariselkä. Vidare till tomteland i Rovaniemi där jag var med barnen för ca. 25 år sedan - mycket hade förändrats. Övernattning på hotell i Rovaniemi. Vidare bussfärd genom Finland där det var mycket renar på vägen och mycket skog. Övernattning i Jyväskylä. Dagen därpå var vi till hoppbackarna i Lahti. Nedanför den största hoppbacken var det en swimmingpool. Resan fort-

Midnattssol

satte vidare till Helsingfors där vi besökte Tempelkyrkan och Sibeliusmonumentet. Vidare till Viking terminalen och övernattning på båten. Anlande till Stockholm kl. 10. Hejdå till Heidi och övriga reskamrater. Jag hann med bussen hem till Hallstavik kl. 11.

Tråkigt efterspel blev att jag insjuknade i covid när jag kom hem, men det gick över snabbt. Blev som en rejäl förkylning som höll i 3 dagar. Tur man var vaccinerad.

Nordkap

Vi såg många renar på vägen

Ishavskatedralen

Nordlyskatedralen

Sametinget

Botanisk trädgård i Tromsø

Lägenheter från OS-byn i Lillehammer

Karta över Nordkap med närområde.

Hoppbackarna i Lahti

Tomteland i Rovaniemi

NR 2 KRYSSLÖSNING

T	Å	G	R	E	S	O	R
---	---	---	---	---	---	---	---

VALNUMMER KRYSSLÖSNING

V	A	L	S	E	G	E	R
---	---	---	---	---	---	---	---

MATLAGNING

Pasta a la Bruschetta med krämig burrata - 4 portioner

Ingredienser:

- 400g pasta, valfri sort
- 2-4st burrata (beroende på strl. En stor delas med fördel på två)
- 300g cocktaimater (vildmix)
- 1 vitlöksklyfta, finhackad
- 2-3 kvistar basilika (10-12 blad), finstrimlad
- 2-3 msk olivolja, av god sort
- Salt
- nymalen svartpeppar
- Parmesan

Gör så här

1. Koka pastan enligt anvisningarna på paketet.
2. Dela tomaterna i kvartar och lägg i en skål. Tillsätt finhackad vitlök, finstrimlad färsk basilika, olivolja, salt och peppar. Blanda och smaka av.
3. Blanda upp pasta med tomat sallad och lägg upp på tallrikar. Lägg på burratan i mitten och riv över rikligt med parmesan. Toppa med färsk basilika.

Tips till de som älskar tryffel: Man kan droppa några droppar tryffelolja uppe på burratan också....

Redo att serveras, lyx på nolltid!

Paloma (Duva)

Ingredienser 1 drink

- 5 cl Tequila
- 12 cl Pink grapefruit soda
- 1 cl Limejuice

1. Fyll ett highball-glas med is.
2. Tillsätt tequila, limejuice och grapefruktläsk.
3. Rör om lite lätt och garnera med en skiva grapefrukt.

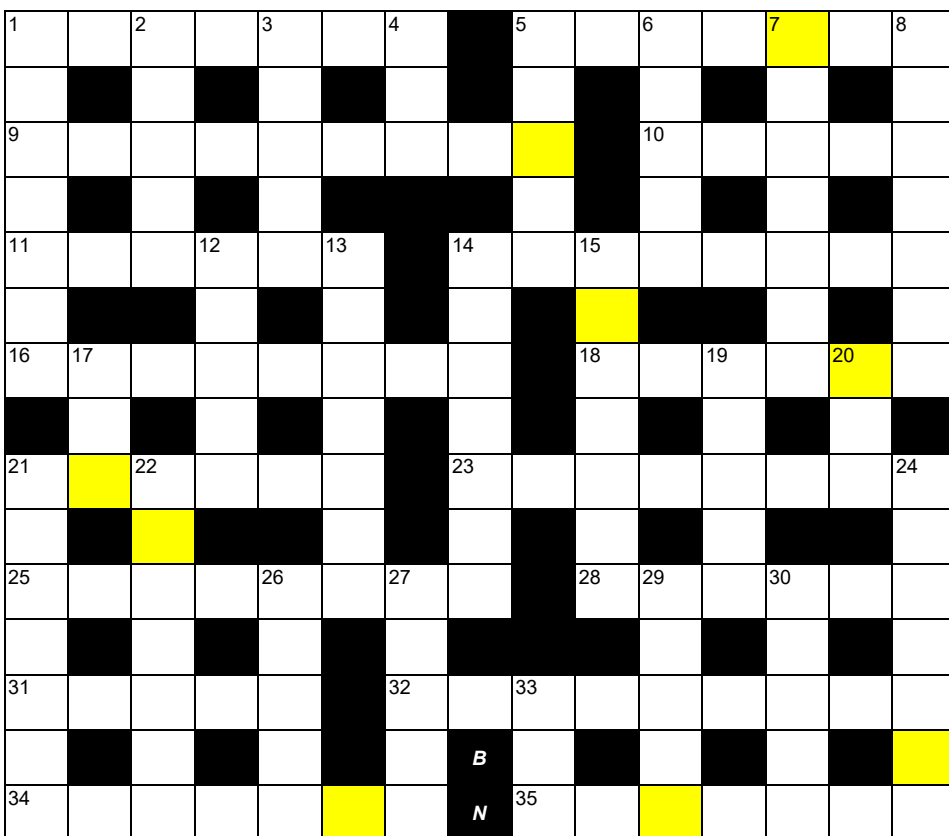

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

Du kan även maila lösenordet till oss :

avd68@pappers.se

Vi är på plats och räddar liv i Ukraina

**Swisha ditt
stöd till
900 80 79**

REDIGERARE:

Aleksandar Srndovic

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

NÄSTA NR:

December 2022

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Carita Holmberg

Aleksandar Srndovic

Mikael Holmberg

Roger Berglund

Lars-Åke Gardehed

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

Tryck: Hallstabild AB Hallstavik 2022